

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Živočišná výroba a Cross Compliance

Příprava na kontrolu ČPI

Podklady pro školení

Říjen 2014

Asociace
soukromého zemědělství ČR

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Souhrn kontrolních podkladů	3
3. Označování a evidence skotu	5
3.1 Označování skotu	5
3.2 Průvodní list skotu.....	6
3.3 Stájový registr.....	7
3.4 Ústřední evidence	7
3.5 Včasnost hlášení.....	8
4. Označování a evidence ovcí a koz.....	9
4.1 Označení ovcí a koz	9
4.2 Stájový registr.....	9
4.3 Ústřední evidence	10
4.4 Včasnost hlášení.....	10
5. Označování a evidence prasat	11
5.1 Registrace hospodářství.....	11
5.2 Registr prasat v hospodářství.....	11
5.3 Označování prasat.....	11
6. Dotace a ČPI.....	12
7. Původ zvířat	13

1. Úvod

S kontrolní činností dozorových orgánů působících v resortu zemědělství se v průběhu podnikání setkal pravděpodobně každý z Vás. Tento materiál vznikl za jednoduchým účelem:

- **poskytnout přehled, co která dozorová organizace kontroluje a proč,**
- **vytvořit návod, jak se na kontrolu vhodně připravit.**

Příprava materiálů se váže k projektu „Živočišná výroba a Cross Compliance“. Z toho důvodu se budeme věnovat jen těm dozorovým organizacím, které kontrolují v této oblasti. Pro přehled jsou jimi tyto orgány státní správy:

- Státní veterinární správa (SVS),
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ),
- Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL),
- **Česká plemenářská inspekce (ČPI).**

Tento materiál se věnuje kontrolám prováděným ČPI. ČPI se zaměřuje na kontroly týkající se označování a evidence hospodářských zvířat. Oblastí, která není kontrolována v rámci Cross Compliance (CC), ale spadá do kontrolní působnosti ČPI, je kontrola původů zvířat. Na ČPI jsou rovněž delegovány kontroly některých dotačních podmínek u podpor na zvířata a plochu.

ČPI vykonává v rámci CC kontroly požadavků v oblasti:

- **označování a evidence skotu** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří chovají skot (SMR 7),
- **označování a evidence ovcí a koz** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří chovají ovce a kozy (SMR 8),
- **označování a evidence prasat** – kontroly se vztahují na všechny žadatele plošných dotací, kteří chovají prasata (SMR 6).

2. Souhrn kontrolních podkladů

Stájový registr (SR)

- vede chovatel skotu, ovcí a koz odděleně podle druhu zvířat a podle jednotlivých stájí,
- vede se na formulářích v písemné podobě (sešit od ČMSCH) nebo formou počítačového programu (schváleného ČMSCH),
- jde o seznam zvířat, která jsou v mém držení, a evidenci pohybů zvířat na stáji,
- musí se zde zaznamenat:
 - narození či přísun každého nového zvířete,
 - úbytek zvířat způsobený odsunem, úhynem či jinými okolnostmi,
 - další situace s povinností hlášení (zahájení dojení, kastrace apod.),
- záznamy ve stájovém registru musí odpovídat pohybům hlášeným do ÚE.

Registr koní držených v hospodářství

- vede chovatel koní¹ za hospodářství (případně stáj),
- vede se v písemné podobě (sešit od ÚEK) nebo na Portálu farmáře (Registr zvířat),
- skládá se z části (bloku) č. 1 – Koně, osli a jejich kříženci držení v hospodářství a z části (bloku) č. 2 – Přemístění koní, oslů a jejich kříženců držených v hospodářství.
- jde o seznam zvířat, která jsou v mém držení se záznamy všech přemístění,
- musí se zde zaznamenat:
 - narození či přísun každého nového zvířete,
 - úbytek zvířat způsobený odsunem, úhynem či jinými okolnostmi,
 - další situace (kastrace, změna majitele apod.),
- do ÚEK se nehlásí přesuny zvířat mezi hospodářstvími, hlásí se pouze trvalé změny (narození, dovoz, porážka, úhyn, vývoz, ztráta, kastrace, změna majitele).

Registr prasat v hospodářství

- vede chovatel prasat za hospodářství (nevede se na stáje) po měsících a na „počty“ zvířat, tj. nevidují se individuální pohyby, ale počty zvířat s uvedeným druhem pohybu,
- vede se na formulářích v písemné podobě (sešit od ČMSCH) nebo formou počítačového programu (schváleného ČMSCH),
- hlášení do ÚE se posílá zpětně za příslušný měsíc.

Průvodní list skotu (PLS)²

- vystavuje ČMSCH do 14 dnů od hlášení narození, duplikát PLS do 5 pracovních dnů od doručení žádosti o duplikát
- musí provázet skot po celou dobu jeho života,
- pro samice se skládá z části A a B, pro samce pouze z části B.

Objednávky duplikátů ušních známek

- předkládají se ČPI, pokud byly odeslány a ještě nedošlo k vyřízení objednávky.

Účetní doklady, veterinární osvědčení a kafilerní lístky

- dokládají přísuny a odsuny zvířat.

¹ Vztahuje se i na chovatele oslů a jejich kříženců s koňmi.

² Ovcím a kozám se průvodní list nevystavuje.

3. Označování a evidence skotu

3.1 Označování skotu

Kontrolní požadavek: Jsou na kontrolovaném hospodářství zjištěna pouze zvířata, která chovatel označil a identifikoval?

Co je klíčové při kontrole:

- Označení zvířat **dvěma ušními známkami**.
 - Zvíře, které **ztratilo jednu ušní známku**, se považuje za zjištěné za předpokladu, že ho **lze jednoznačně identifikovat** podle ostatních prvků systému pro identifikaci a evidenci skotu, tzn. **druhé ušní známky, zápisu ve stájovém registru, ústřední evidenci a předložením platného průvodního listu skotu**.
 - Zvíře, které **ztratilo obě ušní známky**, se považuje se za zjištěné za předpokladu, že ho **lze jednoznačně identifikovat** podle stájového registru, platného průvodního listu skotu a ústřední evidence a za předpokladu, že **držitel může prokázat, že již přijal opatření na nápravu situace před oznámením kontroly na místě (doloží zaslanou objednávku duplikátů ušních známek)**.
 - Pokud nelze skot označit ušní známkou z důvodu poškození, zánětu, či deformace ušních boltců, označí se **náhradním způsobem**. Tento způsob označení chovatel neprodleně zaznamená do stájového registru. Jednou z variant je označení zvířat čipem či navěšením obojku s připevněnou ušní známkou. Na takto označená zvířata se nahlíží jako na zvířata označená v souladu s právními předpisy ČR i EU.
- Označení **telat starších 20 dnů**.
 - Tele je nutné označit ve lhůtě 20 dní od narození. Narození se spolu s datem označení hlásí do ÚE do 7 dní od označení telete. Datum označení se zaznamenává i do SR (ve starých papírových formulářích do kolonky „Poznámka“).
 - Tele do doby označení nesmí opustit hospodářství, kde se narodilo.

Nejčastější chyby:

- Při ztrátě ušních známek nejsou objednány duplikáty.
- Neoznačená telata evidentně starší než 3 týdnů.

Poznámka:

Ušní známky nebo jejich duplikáty můžete objednávat i přes Portál farmáře/Registr zvířat – část Elektronické hlášení a objednávky/Známky.

Povinnost **označit tele dříve než ve věku 20 dnů** vzniká při:

- úhynu telete staršího 3 dnů a odeslání kadáveru do asanačního podniku. Úhyn telete mladšího 3 dnů (do 72 hodin od narození) se bere jako mrtvě narozené mládě a nepodléhá povinnosti individuálního značení,
- domácí porážce skotu,

- léčbě – u zvířete, kterému byl aplikován léčivý přípravek, musí chovatel zajistit identifikaci, a to buď podle vyhlášky, nebo náhradním označením, které i po trvalém označení zajistí prokazatelnou identifikaci léčeného zvířete.

Trvale označeno musí být každé tele starší 3 dnů (72 hodin) před přemístěním:

- na jiné hospodářství; nutno zdůraznit, že telata mladší 10 dnů nelze vůbec přepravovat a dlouhotrvající cesty (nad 8 hodin) nesmí absolvovat telata mladší 14 dnů,
- do shromažďovacího střediska, pokud bude následně přesunuto do jiného členského státu nebo třetí země. Každé tele musí mít při přemístění do shromažďovacího střediska vyplněný průvodní list skotu.

3.2 Průvodní list skotu

Kontrolní požadavek: Jsou na hospodářství zjištěna pouze zvířata, na která byly vydány průvodní listy skotu pověřenou osobou?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložit průvodní listy skotu. V případě, že zvíře není označeno ušními známkami, ČPI zjišťuje, zda je evidováno v ústřední evidenci a byl mu vydán průvodní list skotu.

Nejčastější chyby:

- Na farmě jsou nalezena neevidovaná zvířata, což znamená, že jim nebyly vydány průvodní listy skotu.
- Ztráta nebo poškození průvodního listu skotu.

Poznámka:

- Průvodní list skotu vám zašle ČMSCH nejpozději do 14 dnů ode dne doručení hlášení o narození.
- Dojde-li ke ztrátě průvodního listu skotu, oznamte písemně tuto skutečnost ČMSCH, který vám vydá duplikát do 5 pracovních dnů.
- Dojde-li ke zničení průvodního listu skotu nebo požadujete-li jeho opravu (např. doplnění původu), oznamte písemně tuto skutečnost ČMSCH a zároveň zašlete také původní průvodní list skotu. ČMSCH vydá duplikát do 5 pracovních dnů.
- Průvodní list skotu musí provázet zvíře po celou dobu jeho života. V případě přemístění zvířete jej předejte spolu se zvířetem novému chovateli. Ten by do něj měl uvést své registrační číslo, datum přemístění a uvedené údaje stvrdit svým podpisem.
- Při přemístění zvířete na jatka, při úhynu nebo utracení zvířete předejte část B průvodního listu skotu provozovateli jatek nebo asanačnímu podniku, který ho po vyplnění zasílá ČMSCH, a to do 7 dnů od přemístění zvířete.
- Při ztrátě nebo domácí porážce zvířete zašlete část B průvodního listu skotu ČMSCH, a to do 7 dnů ode dne, kdy k události došlo.
- Pokud hodláte přemístit tele do 28 dnů věku, kterému zatím nebyl vystaven průvodní list skotu, vyplňte průvodní list skotu – telete do 28 dnů věku a předejte jej novému

chovateli. Po obdržení řádného průvodního listu tento zašlete novému chovateli do 5 dnů.

- Pokud předáte tele do 28 dnů věku bez průvodního listu na jatka, vyplňte průvodní list skotu – telete do 28 dnů věku a předejte jej na jatka. Po obdržení řádného průvodního listu tento pošlete zpět ČMSCH do 5 dnů.
- Průvodní list skotu – telete do 28 dnů věku nelze použít pro obchod (přemístění) do jiného členského státu EU ani pro vývoz!

3.3 Stájový registr

Kontrolní požadavek: Je založen a veden stájový registr?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložit stájový registr. Pokud je veden elektronicky, musíte umožnit nahlížet do uložených dat o zvířatech a jejich pohybech.
- Údaje ve stájovém registru se musí shodovat s údaji v ústřední evidenci.
- Jako chyby nejsou hodnoceny např. překlepy, nezapsání důvodu odsunu, nezapsání matky zvířete, datum kastrace, apod.

Nejčastější chyby:

- Nevedení stájového registru.
- Stájový registr není aktualizován.

Poznámka:

Stájový registr (SR) v elektronické podobě můžete vést také přes Portál farmáře/Registr zvířat/Stájový registr. Tento systém

- automaticky splňuje povinnost vést SR podle vyhlášky č. 136/2004,
- spojuje vedení pohybů na hospodářství/stáji s odesíláním hlášení pohybů do ústřední evidence, tedy nemusíte pohyby evidovat dvakrát,
- na SR je navázána i evidence léčení a evidence stád v přirozené plemenitbě v rámci Portálu farmáře.

3.4 Ústřední evidence

Kontrolní požadavek: Jsou všechna fyzicky přítomná zvířata evidována v ústřední evidenci kontrolovaného hospodářství?

Co je klíčové při kontrole:

- Všechna přítomná zvířata musejí být evidována v ústřední evidenci na kontrolovaného chovatele.
- Za porušení se nepovažují zvířata tzv. na cestě (hlášení ještě není zpracováno) nebo chybné hlášení, které není způsobeno chybou chovatele.

Nejčastější chyba: Nalezení zvířete, kde nebyl nahlášen přísun.

Poznámka:

- Nikdy neevidovaná zvířata jsou hodnocena ve stupních dle procentuálního rozsahu z celkového počtu zvířat (do 20 %, 20 – 50 %, nad 50 %).

3.5 Včasnost hlášení

Kontrolní požadavek: Jsou všechna zvířata, která prošla kontrolovaným hospodářstvím v roce podání žádosti, nahlášená v ústřední evidenci do 14 dnů od události?³

Co je klíčové při kontrole:

- Včasné hlášení přesunů zvířat a narození zvířat.
- Součástí tohoto kontrolního bodu je samostatné posouzení **pozdě hlášených zvířat. Jedná se o zvířata, která nebyla počínaje 15. dnem od data události (narození/označení telete, přemístění zvířete) nahlášená do ústřední evidence kontrolovaného hospodářství.**
- Lhůta 15 dnů je dána jako:
 - 1 den datum události,
 - 7 dnů zákonná lhůta na hlášení do ÚE,
 - 7 dnů lhůta na doručení do ÚE (toto je de facto již tolerance pozdního hlášení).
- U narození telat mohou vzniknout dvě situace:
 - značíte tele v zákonné lhůtě 20 dnů a při hlášení narození telete do 7 dnů od označení uvádíte rovněž datum označení, pak je lhůta 20 dní (označení) + 7 dnů (hlášení narození) + 7 dní (lhůta na doručení hlášení),
 - značíte tele do 72 hodin od narození a při hlášení narození telete do 7 dnů od označení neuvádíte datum označení, pak je lhůta 7 dnů (hlášení narození) + 7 dní (lhůta na doručení hlášení).
- V případě chybného hlášení pohybu, musí být přijata opatření k nápravě do 21 dnů od zaslání chybníku chovateli.
- Příсны a odsuny musí být doloženy jinými doklady (např. účetní doklady, veterinární osvědčení, kafilerní lístek apod.)

Nejčastější chyba: Nahlášení přesunů později než 14 dnů od události.

Poznámka:

- Pozdní hlášení se hodnotí ve stupních dle procentuálního rozsahu z celkového počtu hlášení od 1. 1. do data kontroly (do 20 %, 20 – 50 %, nad 50 %).
- Pozdní hlášení nad 40 dnů je hodnoceno podle rozsahu se střední (20 – 50 %) nebo velkou závažností (nad 50 %).

³ Tento kontrolní požadavek bude samostatně zaveden od roku 2015. V roce 2014 je včasnost hlášení kontrolována v rámci kontrolního bodu ústřední evidence.

4. Označování a evidence ovcí a koz

4.1 Označení ovcí a koz

Kontrolní požadavek: Jsou na kontrolovaném hospodářství zjištěna pouze zvířata, která chovatel označil a identifikoval?

Co je klíčové při kontrole:

- **Označení zvířat starších 6 měsíců** alespoň jednou ušní známkou a dalším identifikátorem (především druhou ušní známkou, případně značkou na spěnce nebo elektronickým identifikátorem na spěnce).
- Při ztrátě obou ušních známek musíte zvíře identifikovat předložením stájového registru a současně doložit zaslanou objednávku duplikátů ušních známek.
- **Pokud jsou zvířata určena do 12 měsíců** stáří k porážce, stačí jedna ušní známka. Taková zvířata však nelze přemísťovat z hospodářství.

Nejčastější chyby:

- Při ztrátě ušních známek nejsou objednány duplikáty.
- Neoznačení jehňat/kůzlat určených k domácí porážce starších 6 měsíců.

Poznámka:

- Ovce a kozy bez ušních boltců nebo s velmi krátkými ušními boltci se označují na spodní srstí neobrostlé části ocasu tetováním.
- Ovce a kozy, které nelze označit ušní známkou z důvodu poškození, zánětu, či deformace ušních boltců se označí náhradním způsobem a provede se záznam do stájového registru.
- Pokud jsou zvířata určená pro obchodování v rámci Evropské unie, musí být označena elektronickým identifikátorem ve formě bachorového bolusového odpovídáče nebo elektronické ušní známky v kombinaci s plastovou ušní známkou nebo značkou na spěnce.

4.2 Stájový registr

Kontrolní požadavek: Je založen a veden stájový registr?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložit stájový registr
 - na formulářích v písemné podobě nebo,
 - formou počítačového programu (schválený ČMSCH).
- Údaje ve stájovém registru se musí shodovat s údaji v ústřední evidenci.
- Jako chyby nejsou hodnoceny např. překlepy, nezapsání důvodu odsunu, nezapsání matky zvířete, datum kastrace, apod.

Nejčastější chyby:

- Nevedení stájového registru.
- Stájový registr není aktualizován.

Poznámka:

SR v elektronické podobě můžete vést také přes Portál farmáře/Registr zvířat/Stájový registr.

4.3 Ústřední evidence

Kontrolní požadavek: Jsou všechna fyzicky přítomná zvířata evidována v ústřední evidenci kontrolovaného hospodářství?

Co je klíčové při kontrole:

- Všechna přítomná zvířata musejí být evidována v ústřední evidenci na kontrolovaného chovatele.
- Za porušení se nepovažují zvířata tzv. na cestě (hlášení ještě není zpracováno) nebo chybné hlášení, které není způsobeno chybou chovatele.

Nejčastější chyby:

- Nalezení zvířete, kde nebyl nahlášen přísun.

4.4 Včasnost hlášení

Kontrolní požadavek: Jsou všechna zvířata, která prošla kontrolovaným hospodářstvím v roce podání žádosti, nahlášená v ústřední evidenci do 14 dnů od události?

Co je klíčové při kontrole:

- Včasné hlášení přesunů zvířat, tj. do 14 dnů od data události.
- Hlášení narozených jehňat a kůzlat do 14 dnů po označení.
- V případě chybného hlášení pohybu, musí být přijata opatření k nápravě do 21 dnů od zaslání chybníku chovateli.
- Přísuny a odsuny musí být doloženy jinými doklady (např. účetní doklady, veterinární osvědčení, kafilerní lístek apod.)

Nejčastější chyby:

- Nahlášení přesunů později než 14 dnů od události.

Poznámka:

- Jehňata/Kůzlata má povinnost chovatel označit do 6 měsíců od narození. Zvířata mladší 6 měsíců určená k domácí porážce (tj. ta, která zůstávají na hospodářství, kde se narodila) není nutné označovat a jejich narození není nutné hlásit do ÚE. Pokud však prodáváte jehňata/kůzlata na neregistrované hospodářství, pak je hlášení narození (a tedy i označení) povinné.

5. Označování a evidence prasat

5.1 Registrace hospodářství

Kontrolní požadavek: Je hospodářství s chovem prasat zaregistrované v ústřední evidenci?

Co je klíčové při kontrole:

Kontrola probíhá pouze na základě podnětu nebo zjištění, že prasata jsou chována v neregistrovaném hospodářství nebo je hospodářství registrováno bez chovu prasat.

Poznámka:

Pokud chováte minimálně 2 ks prasat, musíte si zaregistrovat hospodářství u ČMSCH, a to vyplněním registračního lístku a jeho zasláním do ústřední evidence.

5.2 Registr prasat v hospodářství

Kontrolní požadavek: Je založen a veden registr prasat v hospodářství?

Co je klíčové při kontrole:

- Předložit stájový registr
 - na formulářích v písemné podobě nebo,
 - formou počítačového programu (schválený ČMSCH).
- Počty prasat, včetně prasnic v registru prasat v hospodářství se musí shodovat s údaji v ústřední evidenci.

Nejčastější chyby:

- Nevedení registru prasat v hospodářství.
- Registr prasat v hospodářství není v souladu se zaslánými hlášeními v ústřední evidenci.

Poznámka:

- Hlášení přesunů prasat se provádí měsíčně, vždy do 10. dne následujícího měsíce. Pokud v některém měsíci k žádným přesunům nedošlo, hlášení se neposílá.
- Hlášení obsahuje
 - počet prasnic držených v hospodářství,
 - změnu v počtu prasat/prasnic držených v hospodářství a událost.

5.3 Označování prasat

Kontrolní požadavek: Jsou na kontrolovaném hospodářství zjištěna pouze zvířata, která chovatel označil a identifikoval?

Co je klíčové při kontrole:

- Označení zvířat ušní známkou na levém uchu nebo tetováním na levé straně těla či v levém uchu.
- Označení prasat musí být provedeno ještě před odstavem.

- V případě přesunu prasnice se selaty na jiné hospodářství musí být označení provedeno před přesunem.

Nejčastější chyby:

- Na farmě jsou nalezena neoznačená zvířata.

Poznámka:

- Ušní známky pro prasata objednáte přímo u výrobců. Kontakty na výrobce ušních známek pro prasata jsou uvedeny na <http://www.cmsch.cz/usni-znamky-pro-prasata-a-farmovou-zver/>.
- Kontrola označování probíhá vzorkovým systémem. Velikost vzorku je dána množstvím chovaných prasat na hospodářství. V každém chovu bude provedena kontrola náhodně vybraných prasat, na která se vztahuje povinnost označování. Pokud bude i jediné prase neoznačené, bude kontrola pokračovat a počet kontrolovaných prasat bude navýšen až na 100% přítomných zvířat.

6. Dotace a ČPI

ČPI kontroluje:

- podmínky u podpory na krávy s tržní produkcí mléka⁴,
- podmínky u podpory na masná telata⁵,
- podmínky u podpory na bahnice/kozy pasené na travních porostech⁶,
- podmínky u podpory PVP (platba na přežvýkavce, platba na ovce/kozy, platba na krávy bez tržní produkce mléka)
- intenzitu hospodářských zvířat v rámci podpory v oblastech LFA,
- intenzitu hospodářských zvířat v rámci podpory AEO a EZ.

Největším problémem kontrol u dotačních podmínek je **opožděné hlášení událostí tj. přesunů a narození zvířat do ústřední evidence, zejména pozdní hlášení data narození u telat masného typu.**

Zvířata, na něž je žádáno o podporu, nebo mají být započítány do intenzity hospodářských zvířat, musí splňovat **základní požadavky na označování a evidenci:**

- zápis ve stájovém registru, který se shoduje s údaji v ÚE,
- nahlášení zvířete v ÚE, a to včas a správně,
- případné přísuny a odsuny musí být doloženy jinými doklady (např. účetní doklady, veterinární osvědčení, kafilerní lístek apod.),
- předložení platného průvodního listu skotu, u koní průkazu koně (při kontrole intenzity),
- označení zvířete musí být v souladu s platnou legislativou.

⁴ Od roku 2015 bude označováno jako podpora vázaná na produkci pro sektor mléka a mléčných výrobků.

⁵ Od roku 2015 bude označováno jako podpora vázaná na produkci pro sektor hovězího a telecího masa.

⁶ Od roku 2015 bude označováno jako podpora vázaná na produkci pro sektor skopového a koziho masa.

7. Původ zvířat

Pokud využíváte ve svém chovu **inseminaci**, pak je oprávněná osoba, která inseminaci provádí povinna:

- **u skotu** zaznamenat datum inseminace a označení býka v ÚRP do průvodního listu skotu a do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla provedena inseminace odevzdat ČMSCH inseminační výkaz (datum inseminace, označení býka v ÚRP, označení inseminované plemence, jméno inseminačního technika),
- **u koní** zaznamenat stanovené údaje do připouštěcího rejstříku, popřípadě do průvodní karty inseminační dávky,
- **u prasat** zaznamenat stanovené údaje do inseminačního výkazu, chovatel je povinen zaznamenat stanovené údaje do stájové evidence plemence a do evidenční karty plemence,
- **u ovcí a koz** zpracovat údaje předané chovatelem, který pro tyto účely vede stájový zápisník plemenic zařazených do inseminace.

V chovech skotu, kde působí býk volně ve stádě je chovatel povinen zaslat do ÚE "**Hlášení o působnosti býka v přirozené plemenitbě**", a to do jednoho měsíce po skončení působení býka v přirozené plemenitbě, s vyznačením začátku a konce tohoto období. Předpokladem uznání původu z hlášení přirozené plemenitby je, že nedochází k prolínání inseminace a přirozené plemenitby v období 275 až 295 dní před otelením.

Hlásit přirozenou plemenitbu lze papírově či elektronicky (lze využít Portál farmáře/Registr zvířat/Evidence přirozené plemenitby). Vždy platí tyto podmínky:

- lze používat pouze plemeníky zapsané v ústředním registru plemeníků,
- nelze hlásit přirozenou plemenitbu na období delší než 3 roky,
- nelze hlásit počátek přirozené plemenitby do budoucna (konec do budoucna hlásit ale lze),
- nelze hlásit přirozenou plemenitbu s býkem mladším než 300 dní,
- plemeník musí mít v hlášení přirozené plemenitby **platnou polohu**, což znamená, že **po celou dobu hlášeného intervalu** přirozené plemenitby
 - stojí na provozovně, ke které je hlášena působnost býka,
 - stojí na jiné provozovně chovatele, který vlastní provozovnu, ke které je hlášena působnost býka,
 - stojí na jiné provozovně, která je propojena s provozovnou, ke které je hlášena působnost býka.

Pokud je konec hlášeného intervalu působnosti býka v budoucnosti, pak se kontroluje poloha býka v intervalu do data pořizování hlášení.

Kontrola věku a polohy se neprovádí u „harémových“ býků (tj. u býků s linií 998, kteří se používají, pokud ve stádu působí více plemeníků stejného plemene).

